

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА, ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Викладач: Пономаренко Ольга Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та психології освітньої діяльності

Кафедра: педагогіки та психології освітньої діяльності, навчальний корпус ЗНУ № 8, ауд. 221

E-mail: olgadin08@gmail.com

Телефон: 228-75-92 (кафедра педагогіки та психології освітньої діяльності)

Сторінка дисципліни на платформі СЕЗН (Moodle): <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1677>

Інші засоби зв'язку: сторінка дисципліни на платформі СЕЗН (Moodle) – форум дисципліни, приватні повідомлення.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітня програма,		Педагогіка вищої школи				
Рівень вищої освіти:		магістерський				
Статус дисципліни:		Цикл професійної підготовки ОП				
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2023-2024	Рік навчання – 1		
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів	4	Лекційні заняття – 16		
Вид контролю:		екзамен		Практичні заняття – 8		
				Самостійна робота – 66		
Консультації: за розкладом консультацій викладачів кафедри; у дні проведення лекцій і практичних занять; за попередньою домовленістю						
Ідентифікатор конференції: 625 394 2533						
Код доступу: bETn95						

ОПИС КУРСУ

Метою навчального курсу *«Професійна етика, педагогічна майстерність викладача та тенденції розвитку вищої школи»* є вивчення сутності, об'єкту, предмету, мети та завдань професійної етики, а також формуванню педагогічної майстерності як творчої активності педагога вищої школи. Зміст навчального курсу має на меті забезпечити оволодіння теоретичними засадами та практичними аспектами організації освітнього процесу у вищій школі, розуміння функціонування системи вищої освіти, вміння побудови педагогічної взаємодії, в тому числі, на принципах педагогічної етики у системі «викладач-викладач», «викладач-студент»; огляд особливостей професійного становлення викладача та формування його методичних знань і вмінь у застосуванні дидактичних технологій, методів, прийомів, засобів та інноваційних підходів в організації форм навчання у вищій школі.

Основна ідея курсу спрямована на інтерактивний формат дисципліни, що спонукатиме слухачів до підвищення рівня інформаційної компетентності та опрацювання способів наукового мислення у контексті готовності аналізувати, інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати інформацію в процесі освітньої діяльності.

Завдання курсу:

- формування знань про мету, завдання, засоби освітнього процесу в умовах сучасних закладів вищої освіти;
- розкрити структуру, зміст, та основні принципи педагогічної етики та педагогічної майстерності викладача вищої школи;
- розглянути сучасні методи і засоби педагогічного впливу в кожній конкретній педагогічній ситуації;
- визначення педагогічних основ професійного становлення викладача вищої школи та розвиток педагогічної техніки та майстерності;
- формування умінь побудови педагогічної взаємодії професійного спілкування у закладах вищої школи;
- формування методичних умінь підготовки та проведення лекційних та практичних занять у вищій школі; створення навчальних курсів, застосування методів та засобів навчання, педагогічного контролю.
- набуття умінь аналізу нормативно-правового та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу закладу вищої школи.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

У разі успішного завершення дисципліни магістрант зможє:

- розкрити зміст педагогічної майстерності;
- проводити психолого-педагогічні дослідження та запроваджувати їх результати у професійну діяльність вчителя;
- застосовувати сучасні технології навчання й виховання використовувати тести для виявлення рівня знань, вмінь та навичок.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ:

Лекційний матеріал та навчальна література, опрацювання першоджерел.

Рекомендації до практичних занять за визначеною тематикою, навчальні тести, рекомендації до практичних завдань з дисципліни.

Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1677>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (тах 60 балів):

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і передбачає такі теоретичні завдання:

- усне опитування, обговорення, дискусія щодо проблемних питань за тематикою курсу;
- підсумкове тестування за навчальним матеріалом змістових модулів курсу

Поточний контроль передбачає такі практичні завдання:

- виконання практичних завдань, аналіз ситуацій;
- виконання завдань дослідницького характеру (написання есе, проблемно-орієнтовне реферування).

Кількість балів за кожен змістовий модуль (виконання теоретичних і практичних завдань) становить по 15 балів, що у сумі складає 60 балів (змістові модулі 1,2,3,4 – $15 \times 4 = 60$)

За результатами поточного контролю студент отримує допуск до підсумкового контролю. Допуск до підсумкового контролю складає **35 балів**.

Підсумкові контрольні заходи (тах 40 балів):

- Теоретична складова (тах 20 балів). Підсумкове письмове тестування за результатами вивчення курсу у повному обсязі для перевірки якості засвоєння теоретичного матеріалу курсу.
- Практична складова (тах 20 балів). Практичне завдання передбачає аналіз педагогічної ситуації та обґрунтування технології спеціальної освіти.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Доповідь на занятті, презентація і обговорення теоретичних питань, участь у дискусіях, перевірка знання термінології	Семінар 1,2	5%
	Виконання практичного завдання	Протягом вивчення ЗМ 1	5%
	Письмова контрольна робота	Завершення ЗМ 1	5%
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Доповідь на занятті, презентація і обговорення теоретичних питань, участь у дискусіях, перевірка знання термінології	Семінар 3,4,5,6	5%
	Виконання практичного завдання	Протягом вивчення ЗМ 2	5%
	Письмова контрольна робота	Завершення ЗМ 2	5%
Змістовий модуль 3 (розділ 3)	Доповідь на занятті, презентація і обговорення теоретичних питань, участь у дискусіях, перевірка знання термінології	Семінари 7,8,9	5%
	Виконання практичного завдання	Протягом вивчення ЗМ 3	5%
	Письмова контрольна робота	Завершення ЗМ 3	5%

Змістовий модуль 4 (розділ 4)	Доповідь на занятті, презентація і обговорення теоретичних питань, участь у дискусіях, перевірка знання термінології	Семінари 10,11,12,13	5%
	Виконання практичного завдання	Протягом вивчення ЗМ 4	5%
	Письмова контрольна робота	Завершення ЗМ 4	5%
Підсумковий контроль (max 40%)			
Теоретична складова (підсумковий тест)			20
Практична складова (аналіз ситуації)			20
Разом			100%

ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання

Обов'язкові види навчальної роботи:

- виконання навчальних тестів до кожного розділу (максимально 10 балів);
- виконання *практичного завдання та його презентація* (максимально 16 бали);
- виконання завдання самостійної творчої роботи (максимально 24 бали);

Підсумкове оцінювання:

Підсумкове тестування з дисципліни – 10 балів (максимальна кількість).

Виконання індивідуального завдання – 10 балів (максимальна к)

Відповідь на питання екзаменаційного білета – 20 балів (максимальна кількість).

Контрольний захід	Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль		60%
Виконання навчальних тестів	До кожного розділу	20 %
Виконання завдання самостійної творчої	До визначених тем	24 %

роботи		
Виконання практичного завдання та його презентація	До визначених тем	16 %
Підсумковий контроль		40%
Підсумкове тестування	Залікова сесія	10%
Індивідуальне завдання	Залікова сесія	10%
Відповідь на питання екзаменаційного білета	Залікова сесія	20%
Разом		100%

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Види і форми освітнього процесу	Критерії та показники оцінки навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти
Виконання завдання самостійної творчої роботи	Результати виконаного здобувачем освіти завдання оцінюється за показниками: – самостійність виконання завдання; – творчий рівень, оригінальність роботи – якість оформлення та наявність посилань на використані джерела.
Виконання практичного завдання та його презентація	Оцінюється: <u>4 бали отримує студент за:</u> – свідоме, правильне, глибоке й повне засвоєння і розуміння програмного матеріалу; – виклад матеріалу впевнений, логічний, лаконічний, аргументований; – уміння аналізувати відповідні положення, поняття, твердження; – самостійне, творче застосування знань. <u>3 бали студент отримує за:</u> – свідоме з незначними помилками та прогалинами засвоєння програмного матеріалу, які студент спроможний виправити після зауважень або за допомогою викладача; – самостійне репродуктивне застосування знань; – деякі порушення логіки та послідовності відповіді. <u>2 бали студент отримує за:</u> – механічне, фрагментарне засвоєння матеріалу із великими прогалинами;

	– порушення логіки та послідовності відповіді, недостатня самостійність мислення. – репродуктивне застосування знань за вказівками викладача. <u>0-1 бал</u> студент отримує за: – відсутність знань, умінь та навичок; – несвідоме, механічне, фрагментарне засвоєння матеріалу з великими прогалинами; – відсутність самостійності, неспроможність виправити помилки при зауваженні чи додаткових запитаннях.
Підсумковий семестровий контроль: екзамен	1. Оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу: тестовий контроль (10 балів) 2. Індивідуальне завдання (10 балів) 3. Оцінювання рівня якості засвоєння матеріалу курсу: відповідь на питання екзаменаційного білета (20 балів)

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ

Вид заняття	Тема	Контрольне завдання	Кількість балів
Розділ 1 Педагогічна майстерність і особистість викладача			
Лекція 1	Сутність педагогічної діяльності викладача		
Практичне заняття 1	Сутність педагогічної діяльності викладача	Проаналізуйте вплив особистості викладача на становлення вас як особистості. Викладіть свої думки у творчій роботі на одну із запланованих тем: Я і моя професія, Професійний портрет сучасного викладача.	3
Лекція 2	Педагогічна майстерність викладача		
Практичне заняття 2	Педагогічна майстерність викладача	Сформулювати власне педагогічне кредо (символ віри, переконання), використовуючи такий зачин: «Для мене як педагога найголовнішим буде...».	3
Розділ 2 Педагогічна техніка викладача			
Лекція 3	Педагогічна техніка та її характеристики		
Практичне заняття 3	Педагогічна техніка та її характеристики	Підготувати доповідь та презентацію на тему: Засоби керування психологічним станом та можливості використання їх у професійному самовдосконаленні викладача	7
Практичне заняття 4	Мовлення викладача як засіб педагогічної праці	Вибрати тему для власної педагогічної розповіді, визначити її завдання, структуру. Підготуватися до публічного захисту творчого задуму педагогічної розповіді.	3
Розділ 3. Майстерність педагогічного спілкування			
Лекція 5	Педагогічне спілкування		
Практичне заняття 5	Педагогічне спілкування	Які стилі педагогічного спілкування є найбільш оптимальними щодо розв'язання завдання його професійної підготовки? Доведіть свою думку.	3

Лекція 6	Майстерність взаємодії в педагогічному спілкуванні		
Практичне заняття 6	Майстерність взаємодії в педагогічному спілкуванні	Опишіть, на ваш погляд, доцільну комунікативну поведінку викладача	3
Розділ 4 Педагогічна взаємодія, її сутність і особливості			
Практичне заняття 7	Технологія організації педагогічної взаємодії	Підготувати доповідь та презентацію на тему: Організація і проведення педагогічної взаємодії	7
Практичне заняття 8	Технології педагогічної взаємодії у навчанні	Підготувати доповідь та презентацію на тему: Підготовка викладача до спілкування зі студентами	7
Практичне заняття 9	Проблеми корекційної педагогіки у вищій школі	Використання в корекційній педагогіці сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій. (доповідь та презентація)	4

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА та ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 252 с.
2. Васянович Г. П. Педагогічна етика : навч.-метод. посіб. Львів : Норма, 2005. 344 с.
3. Етика : навч. посіб. / В. О. Лозовой та ін. Київ : ЮрінкопІ Інтер, 2004. 224 с.
4. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача : навч. посіб. Харків : Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.
5. Професійна і прикладна етика : навч. посіб. / Т. Г. Аболіна та ін. Переяслав-Хмельницький : [б.в.], 2016. 314 с.
6. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2005. 239 с.
7. Теслюк В. М., Лузан П. Г. Основи педагогічної майстерності : навчальний посібник. Київ : НАКККиМ, 2011. 304 с.
8. Шиманова О. Етика і професійна етика : навч.-метод. посіб. Львів : ПП Сорока Т. Б., 2013. 132 с.
9. Кузьмінський А. І. Педагогіка у запитаннях і відповідях : навчальний посібник URL: http://pidruchniki.ws/pedagogika/pedagogika_u_zapitannayah_i_vidpovidyah_-_kuzminskiy_ai.
10. Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Педагогіка і психологія вищої школи. URL: http://www.studmed.ru/view/moroz-og-padalka-os-yurchenko-v-pedagogka-psihologya-vischoyi-shkoli_61ea778e24d.html.
11. Педагогічна майстерність : підручник / І. А. Зязюн та ін. URL: <http://do.gendocs.ru/docs/index-25463.html>.

12. Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки : посібник. URL: http://pidruchniki.ws/1295012754523/pedagogika/osnovi_pedagogichnoyi_tehniki_-_pihtina_np.

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відповідальність здобувача освіти: Ознайомитися з сторінкою дисципліни на платформі СЕЗН (Moodle), а саме з: робочою програмою дисципліни, загальними розділами сторінки, термінами виконання завдань, тестів, формами контролю.

Виконання навчального плану дисципліни передбачає системну присутність здобувачів освіти на лекційних і практичних заняттях, виконання запропонованих завдань, відпрацювання пропущених практичних завдань, проходження передбачених форм контролю.

Відвідування практичних занять є обов'язковим. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мають узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять.

Політика академічної доброчесності: Письмові роботи, що виконуються здобувачами освіти можуть бути перевірені на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Усі запозичення та цитування мають бути оформлені за допомогою посилань на використані джерела.

Письмові роботи. Здобувачам освіти пропонується виконання практичних завдань. Під час оформлення робіт необхідно обов'язково вказувати прізвище та ініціали, шифр академічної групи, назву дисципліни та завдання, що виконується. Пріоритетним під час виконання завдань є самостійність мислення, формулювання власних думок, неупереджений і відповідальний аналіз чужих думок і текстів, максимально можливе дотримання норм Кодексу академічної доброчесності Запорізького національного університету.

Формати комунікації між викладачем і здобувачами вищої освіти: в аудиторії під час лекційних і практичних занять; у системі електронного забезпечення навчання Moodle, на запланованих консультаціях з дисципліни, електронним листуванням. Відповіді на електронні запити здобувачів освіти надаються викладачем впродовж трьох робочих днів, якщо вказано: прізвище та ініціали, шифр академічної групи, дисципліна та форма навчання.

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять має бути обґрунтовано освітньою діяльністю здобувача освіти. Обов'язковим є застосування режиму «БЕЗ ЗВУКУ» протягом всього аудиторного заняття.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2022-2023 н. р. (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyi_viddil/1635.ukr.html)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених Кодексом академічної доброчесності ЗНУ: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua> Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами: · для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна · для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>